

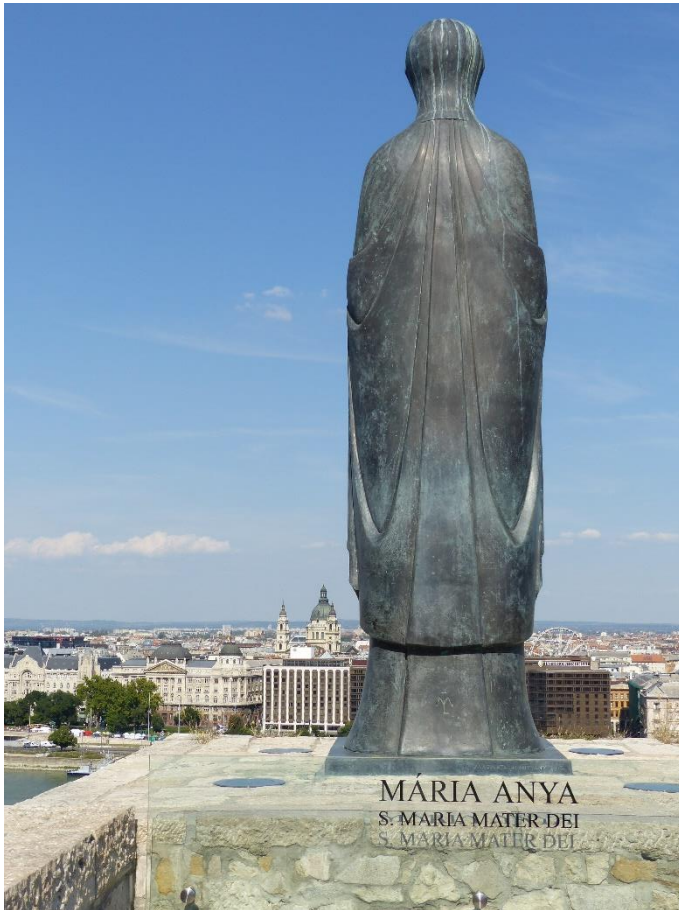
TARSOLY

A **Háló** lapja

2023. március

„Sose kételkedjünk abban, hogy gondolkodó, elkötelezett emberek kicsiny csoportjai meg tudják változtatni a világot. Valójában csak ők tudják megváltoztatni.” (Margaret Mead)

Tartalomjegyzék

Gondolatok az őszi hálós találkozó résztvevőitől	3
Levél Gyergyóból a főszerkesztőnek	4
Magyarság értékei 4. rész	6
A munkásmisszió – feladat és küldetés	12
A csángómagyarság szolgálatában – beszélgetés Gyöngyössy Lajossal.....	16
A három napkeleti bölcs titokzatos története.....	23
Gondoljuk újra a világunkat.....	27
Önkéntesek a Mária Rádióban.....	30
Lackfi János: Jobbfajta kenetek és kenőcsök zsoltára.....	32
Egy bogozó imája	35
Milyen a Partiumi Ifi?.....	37
A Duna TV 2023. újrévi beszélgetése dr. Erdő Péter és dr. Veres András főpásztorokkal (részletek)	38

Első borítóképen

Maria Mater Dei, Margitfalvy György felvétele

Hátsó borítóképen

Margitfalvy György felvétele

Hálónk tája

Gondolatok az őszi hálós találkozó résztvevőitől

A nyíregyházi találkozón volt egy feladat: az ott lévőknek megkérdezni, mire büszke hálósként? Íme, a válaszokból egy csokorra való.

Margit: A magyarósi találkozó szervezésére.

Mónika: Az öröme, amit másoknak okoz.

András: A Tarsolyra.

Boti: A partiumi ifire.

Lóri: Hogy szervezhetjük a találkozókat.

Imre: A találkozókra.

Gyuri: Hogy még működik a Háló.

Zsuzsi: A tizennégy boldog munkaévre.

Éva: Az első zentai találkozóra.

Ernő: A barátságokra, amelyeket itt szereztem.

Angelika: Hogy itt lehetek, és újoncként is van helyem.

Gyuri: Hogy hosszú távú feladat, mely kiteszi az életemet, s a gyerekeim is benne vannak.

Melinda: A gyermek altábor örömeire.

Szabi: Hogy a Háló élő közösség.

Feri atya: Hogy Kárpát-medence-szerte új barátokat szereztem.

Kati: A Háló ifi Instagramra.

Rozika: Hogy hálós lehetek.

Gyuri: A honlapunkra és a Tarsolyra.

Tibor: Hogy 27 éve ismerem, és 25 éve aktívan szervezem a Hálót.

Lívia: Az ideai romániai gyermek altábor szervezésére.

Laci: A 2019 Partium Hogyan tovább? szervezésére.

Timi: A csapatmunkákra.

Blanka: A Kárpát-medencei Fiatalok Találkozója (KMFT) szervezésére.

Gellért: A csíksomlyói utazás szervezésére.

Tarisznya

Levél Gyergyóból a főszerkesztőnek

Drága Marika!

Elsőbben is így énekeltük, és ezzel szeretnék jómagam is szerencsés jó esztendő-t kívánni, egészséget, békességet, tarisnyánkba ékességet, a kezünkbe parolát, a szájunkba víg dalolást...

Erőst sem könnyűség, me' ezt a sarkaiból kifordított világot kéne meghátalni, de ilyen se vót még, hogy mikor télvíz időben térdin jár a nap, hesrég süt a fiókba, de heve az van, s fakaszt az orgona rügye, a petrezselyem ződje pedig frissen ágál künn a kertbe...

Mindez itt, Vízkereszt napján Székelyföldön, ahol akkoriban olyan hideg teleket regéltek, hogy a kutyát ölbe vitték ki ugatni, me' az ablakból hágóra szökött vóna a hóba, s a lájbit is bé kellett gombolni... akkorjában!

Hó az csak a hegyen van, ideleenn hóembert nem építhetünk, de a sánc s a mart bőven kínálja a gazemberhez valót. Úgy járna jól most, hogy mindenki nézzen jó erőt magába. Titokzoknik divatja nem múlik, kitérdapult gatyák nem az imaidőt mérik...

Azért nem es olyan fekete ez a tél, no... újformán, de hittel és reménnyel friss tavaszt hirdet!

Lehet, úgy kell regölni, hogy netalántán legyen mit regélni! Minékünk, kiknek nagy hite van, hogy a viharfelhőktől tovafele mindig is sütött a nap, vagy egyszer biztos...

Egy szikrát visszakacsintva azt tudjuk felkönyvelni, hogy az ősztendő adott is, de vett is el rendesen...! Jó embert, szokást, rendet és csendet, egészséget, egységet és kétséget, de feladta a leckét ügyesen! Most már világmegváltó nagy tervek kellenek ide! A részegesek eddig csak lődörögtek hazafelé, de most már hordozhatóra akarják inni magukat! A vécék harmadosztályra is helyet követelnek, s a szívárvány is eppeg csak, hogy nem szégyelli magát a magos égen...

Ha szanaszerteszéjjel nézünk a nagyvilágban, ezt akarják elhitetni velünk, de egyhál'Isten béakad az otthonról hozott tarisnya erősre szótt pántja a rézkilincsbe, visszarántja eszünket, s mélyről kínálja szívünk bőségét.

Mert van bennem is elszámolnivaló épp elég!

Találkozzatunk emberekkel kiknél egyfesztt ott a van törhetetlen tükrünk, s épp nincs ott a szolgálatos sikátor!

Ember vagy-e ember, me lelkednek Én vagyok a gazdája, s a többiekét is tehozzád férceltem, s így Teremtettem mindent is...! Érted... érted magyarul?

Tudod-e te kicsi lényem, hogy ide a Magosságba nem hozhatod se mások hazáját, se mások nyelvét, se felebarátod feleségét vagy ingó ingatlanját...?

Nezzük sze' meg együtt, mi ügyekbe jártál el egyebübe?

Volt-e hozzá embered? Kit s miből mennyit suppentasz le, ide vissza az Igazság asztalomra?

S azt pedig tudod-e, hogy akiket s amit Én egyszer összebogoztam, az Egybe is marad égen is, Földön is!

Vagyok, aki vagyok! Mondom, vagyok aki Vagyok!

A Teremtő és Nagyboldogasszony szeretett fia, lánya vagyok és általatok...

MOST vagyok... szerethető, újabb lehetőségeket teremtő, szóval, cselekedettel és el nem mulasztással... írott és íratlan Szeretettörvényed szerint!

Ha Neked én jó vagyok, mert biz'a Létre hívtál, akkor hálás Hálós-ként köszönöm, hogy magyarnak teremtettél, mert így legalább itthonról is egyben láthatom és érezhetem drága Hazámat s szerető jó népét!

Áldott, találkozásokban gazdag, Jóesztendőt kívánok mindannyiunknak, és roppant szeretettel öllelek!

Lóri

Gyergyószentmiklós, Erdély

Nagyboldogasszony havának Vízkereszt napján

Szabó Lóránt

Magyarság értékei 4. rész

A magyar nyelv 3.

Első részünkben a magyar nyelv néhány alapsajátosságával foglalkoztunk, a második részt a gyököknek szenteltük, most a harmadik részben még tovább haladunk, még mélyebbre ásunk, és azt vizsgáljuk, miért érezzük azt, hogy szavaink értelmet hordoznak, nem üresen konganak, tudatos felépítésűek, és akár magunk is tudunk úgy szavakat képezni, hogy azt mások megértsék, vagy legalábbis ne csengjen a számukra idegenül.

Amely dolgokat most megemlíteni szeretnék, elsősorban Véghelyi Pétertől (továbbiakban VP) veszem. Ő írt egy háromkötetes, majdnem 1100 oldalas könyvet, amelyben leírja, hogy a magyar nyelv milyen szépen ad számunkra erkölcsi kérdésekben is eligazítást. VP pedig (aki többször

tartott már előadást az Ősi Örökségünk sorozatban) egyrészt két zseniális magyar tudós, Czuczor Gergely és Fogarasi János magyar nyelvi szótárát vette alapul, amelyet megtalálhattok az osnyelv.hu oldalon, kereshető formában. Ezt az oldalt pedig Varga András barátom tartja fenn, és a szótár teljes digitalizálását is ő végezte el. VP másrészt Fogarasi János: A magyar nyelv metaphysicája című könyvére alapozva kezdte el munkáját.

Nos, ezt a több mint ezer oldalt összefoglalni egy-két oldalban lehetetlen, különösen úgy, hogy az meggyőző is legyen. De azért alapnak ott van az előző két cikk, másrészt azért néhány alap gondolatot a megértéshez elmondok most az elején, és majd közben is, természetesen a teljesség igénye nélkül, nagyjából abban az arányban, ahogy az én pár oldalam viszonyul az ezerhez.

Először is az egyik alapvetésünk, amint azt az előző részben bemutattam, hogy nem csak a gyököknek van valamilyen értelmük, általában valamilyen képpel leírható, képre mutató jelentésük, általában több is, hanem maguknak a hangoknak is. Mindent nem veszünk végig, de nézzünk azért egy példát először egy betűvel. Legyen ez a V. Ez jelenthet 1) hangutánzást, 2) a -va, -ve ragok állapotot, létet, 3) szétválást, összehúzást, 4) viszonyt, együttlétet, kölcsönös munkálást, ellenhatást, 5) valóságot, kölcsönös létet.

Néhány példával is illik ezeket alátámasztani:

- 1) vicsorog, vijjog, vihog, vinnyog, vakkant, vartyog stb.
- 2) szeretve, durva, válva (bármelyik igénkből képezhetünk ilyet)
- 3) vág, vágat, vágány, vájat, völgy, vonat, vonzat, váll, vissza stb.
- 4) -val, -vel, vonszol, vér, visel, vív, viaskodik
- 5) való, vagyok, van, vad (mint elkülönült).

No most hogyan alakulnak ki ebből a szavak?

Egyszerű kis példa legyen erre mindjárt a fű és a fa. Az f-ről tudhatjuk, hogy a felsőség, emelkedettség hangja. Ezzel a fa magasságát meg is válaszoltuk, mert az ember a használt képekkel leggyakrabban saját testét veszi alapul, ahhoz hasonlít, és a fa olyan dolog, amely hozzánk képest magas. Ez jelenik meg függőleges szavunk vezérhangjában is. Az ü hang,

mély hangú u társával együtt a távolodó mozgásra utal, de az ü a magas hangrendje miatt gyakran közeledésre is. Az így összeállt fű szavunk, amely egyben gyök is, felfelé távolodást jelent a földtől, közeledést felénk, de mindenesetre egy felfelé törekvést, mozgást tapasztalhatunk meg. Az a hangunk terebélyességet is jelenthet. Ezek alapján elmondhatjuk, hogy a fa egy függőleges, magas, terebélyes lény. Ne felejtjük, hanem inkább elmélkedjünk és álmélgodjunk, hogy két egyszerű hang segítségével, azok jelentéshajlamainak az ismeretében sikerült ezekre a következtetésekre jutnunk.

Itt tegyük egy kis kitérőt. A mai nyelvtudomány különösképpen Nyugaton nem fogadja el sem a hangok, sem a gyökök jelentéseit, és tulajdonképpen Saussure hatására eljut arra a méreggel átitatott álláspontra, hogy a nyelvi jelek kizárólag csupán közmegegyezés tárgyát képezik, és semmiféle megfeleltetés sem tárható fel az egyes fogalmak és az azokat meghatározó hangalakok között. Én most eltekintek ennek a cáfolatától, de VP könyvének 277. oldalától megtalálhatjátok. És azért méregerő, hogy ha a hangokat és szavakat csak véletlenszerűnek tekintjük, mert akkor nyelvünket megfosztjuk annak erkölcsi mondanivalójától, belső tartalmától, logikájától, amely így végső soron a saját gondolkodásunkra, cselekedeteinkre is visszahat. Sokakkal együtt állítom, hogy a magyar nyelv volt elsődleges segítője annak a rendkívül sok magyar feltalálónak, akik közül sokan Nobel-díjat is kaptak. Ezt közülük sokan büszkén vállalják és állítják is.

De nézzünk egy kicsit bonyolultabb szót is. Induljunk ki a tap, tép gyökből. A t hangminőség egyik jelentéshajlama a határok, felületek egybeesése, ütközése, szétszakadása. Ilyen értelemben érthetjük meg akkor a tapad, tapaszt, tép szavainkat. A p hang egyik jelentése: puhaságból fakadó szétterülés, felület jelentések. A kettő együtt már elég jól érzékelteti, például a tapsol szónál miért is a TAP az első gyök. Az s és sz hangok nagyobb mennyiséget jelentenek, így tehát a tapaszt hosszan tartó tapadást jelent, a taps is lapos testek többszöri összeütközését jelentheti.

A tapaszt szónál a szóvégi t az áthatóság jellegét viszi a jelentésbe, a tapasztal l betűje pedig a folytonosságot adja. Ilyen értelemben a tapasztal szó jelentése: a külvilággal folyamatos kapcsolatban vagyok.

Az s hang egyik jelentése az együtt munkálkodás. Munkásságot, művelést, foglalatosságot jelent, például a járás, gondolkodás, forgolódás szavakban. Így a tapasztalás szóban is. Ezért a tapasztalás szó egy olyan cselekvést jelent, amelyet sokáig végzek a külvilággal való kapcsolattartással.

A t hangról ma is tudjuk, hogy a tárgyra vonatkozik, a tárgyat jelöli, ami persze nemcsak fizikai tárgy lehet, hanem bármi fogalom is, amely ilyen értelemben múlt idő, mert a tárgyiasult dolog óhatatlanul a múltban keletkezett. Ezért a tapasztalat szavunk jelentése: olyan tudás, amelyet már megszereztünk a külvilággal való folyamatos kapcsolatunk révén.

Most nézzünk néhány példát a nyelv erkölcsi üzenetére is. Legyen például a gon gyök, amelyet már önállóan nem használunk, ezért a Czuczor–Fogarasi szótár elvont gyöknek nevezi. A hangok alapján elhajló, tagadó én lehet a jelentése. Az n vonatkozik az én-re, a g pedig részben görbületet, hajlított dolgot is jelent. A gonosz ezek alapján tartósan elhajló módon tesz valamit.

Gond akkor van, amikor a gonosz tönkretesz. Mert a d hangról, amelyet a gon gyök mögé tettünk, a következőket is tudhatjuk. A testi-lelki folyamatnak darabos, bezárt, nem eléggé kibontott, összebogosított jellegét, a dadogás szellemi döcögését is meghatározza. A dühösségnek vagy a kitörni, duhajkodni akaró dölyfösségnek, a durvaságnak és általában minden egyoldalúságban rögződő duzzasztásnak a visszahatásait indokoltan keressük a szervek kidüllesztettségében, daganataiban.

Gondol szavunk jelentése: a gondokkal való folyamatos foglalkozás.

Gondolat: a gondolkodás tárgyiasult eredménye.

Sokat mondó a kép szavunk is. A kép az, amit kívül látunk. Egy külső épség, avagy teljes felület.

Képes: aki ép, az tud valamit megtenni, aki képekben gondolkodik, az a képes, neki van képessége. Aki nem képekben gondolkodik, akinek nincsenek képei, ő a képtelen, vagyis ez a képtelenség.

Képez: képet készít.

Kép(e)zel: folyamatosan képet készít.

Képzelet: a képzelés eredménye, tárgyasulása, ténylegesülése.

Nézzünk még egy erkölcsi tanítást nyelvünktől, amely így hangzik: bizonyítás csak bizalomból fakadhat. A biz gyök hangjait elemezve a következő eredményre juthatunk: a b a belsőség hangja, az i esetünkben a közelségé. A bi tehát annyit jelent, hogy a bensőnkhez közel álló. Amíg a biz rövid i-vel, amely akár indulatszó is lehet, ezért gyorsan történő közeledést jelent, addig a bíz szavunk, hosszú í-vel, egy lassabb, megfontoltabb, de talán hosszan tartóbb közelséget fejez ki. A z pedig az önható cselekvés által adja a gyök végső teljes értelmét. A biz jelentése tehát: az a (belső) cselekvés, mely által mást a bensőmben engedek, esetleg a lehető legközelebb, ha bízom benne.

Teljesen személyes és egyedi (szubjektív) az, kit vagy mit enged be a szívébe, tehát emberi szinten szó sincs soha tárgyilagosságról vagy külső szemlélődésről. Szabad akaratumk lényege, hogy bárki mondhat igent vagy nemet Isten igazságára.

Bizony szavunk jelentése: a bízás elve. Régebben bizon volt, eskütevésnél régi szövegekben gyakori.

Bizonyít: a bizonyt teszi. Figyeljük meg, a nyelvünk azt mondja, ami a valóság, a mai véleményekkel szemben, miszerint is a bizonyítás, legyen az bármennyire is tudományos, mindig személyes marad, és a hitre, bizalomra épül!

Bizonyítás: a bizonyít folyamata.

A fentiek alapján nem csodálkozhatunk azon, hogy tudósok, ugyanazokból az ismeretekből kiindulva mégis ellentétes következtetésekre képesek jutni. Tehát bármennyire is sokan a tárgyilagosság bűvkörében élnek, és próbálják ezt magukkal is elhitetni, biz' a világon nem élt még teljesen tárgyilagoss ember. Mert a világot

mindenki a saját szemüvegén keresztül látja, így a bizonyításában is megjelenik saját világlátása, azaz hite, bizalma.

Ezzel be is fejezem a részletezéseket, de kedvcsinálónak még néhány tanítási terület, amelyet nyelvünk kifejez és üzen számunkra.

Hűnek lenni annyi, mint hinni valakiben.

A folyamatos fejlődés hamis képzete, azaz az idő körforgás.

Az idő és tér viszonylagossága.

A szellemi világ(osság) a Szentlélek, az anyagi fény Lucifer (Lux).

A hely az, ami a folytonos lét lehetőségét biztosítja, és az erkölcsiség tere.

A magyar nyelv az egyetemestől halad az egyéni felé, a lényegestől a lényegtelenig.

Vad az, ami elkülönülten létezik.

Isten él és egy, maga a teljesség.

A vizály folytonosan szétválaszt.

Sorolhatnám még, de a cikk kereteinek a végéhez értem. A sorozatban a magyar nyelvvel kapcsolatos írásokat most abba is hagyom, már csak azért is, hogy más értékek is sorra kerülhessenek. Remélem, ezen extra rövidített változatban is sikerült érzékeltetnem, hogy szavaink miért bírnak olyan erős kifejezőerővel, hogy miért nem konganak üresen, és ugyanúgy, mint a korábbi fejezetekben, csak azt kívánom, hogy ízelegessük szavaink belső tartalmát, álmélgodjunk és elmélgedjünk jelentésükről! Jó szórakozást, avagy jó szóragozást hozzá!

Szeibert András

Kopogtató

A munkásmisszió – feladat és küldetés

Beszélgetés Kósa László régi hálós barátunkkal életéről, munkájáról

1891-ben XIII. Leó pápa megalkotta a Rerum Novarumot, amelyben figyelmeztet, ha meg akarjuk előzni a világháborúkat, a diktatúrákat és az általános fejetlenséget, akkor foglalkozni kell a társadalom legnagyobb rétegével, a munkássággal.

Erre a felhívásra Magyarországon 1921 és 2000 között több szervezet is megalakult,* de a történelem viharai között ezekből 2001-re csak egy kis mag maradt meg, amelyre Kósa László katekéta 2004-ig munkás- agrár lelkipásztori tervet dolgozott ki.† A misszió működését 2003-ban Gyulay Endre püspök engedélyezte. A munkásmisszió 2020-ban az ország hét megyéjében mára közel kétezer fiatallal foglalkozik.

* 1921, Katolikus Iparos és Munkásifjak Országos Egyesülete (KIOE)
1936, Keresztény Munkásmozgalmak Szövetsége (JOC, nemzetközi szervezet, központja Brüsszelben van)

† MALTER: Tartalmazza a munkás- agrár ifjúság helyzetelemzését, nehézségeit, az egyház velük kapcsolatos céljait és megszólításuk módját, módszereit

„A munkásmisszió a munkásság és a parasztság evangelizációja” – mondja Laci. Szerinte nem lehetséges a gyűlölet és az erőszak eszközeivel megőrizni az értékeinket, és hozzáteszi: „Választ kell tudnunk adni az emberek hétköznapi problémáira, részt kell venni feladatainkban, küzdelmeinkben. A jövőben az egyszerű emberek fogják megtartani értékeinket. Az egyházi intézményrendszer a missziókat gyakran nem érti meg. Szerinte ezért hasznosabb, ha civil intézményekben és felületeken jelenik meg a keresztény misszió. Az egyház szerint az katolikus, aki az oltáriszentséghez járul, és benne van az egyház közösségében. Hétköznapiokon alig lézeng egy-két ember a szentmiséken. Nem része az emberek életének az egyház. Nagyon nagy baj van.”

A helyzet megváltoztatására viszont lát lehetőséget. Szerinte a munkán keresztül kell az embereket Istenhez elvezetni. Fontosnak tartom, hogy a plébániára be kell vonni az embereket. Nem kell már új templomokat építeni, nem kell új közösségi házat, minden megvan, csak használnunk kellene az infrastruktúrát, mert különben tönkremegy. Hagyni kell, hogy az emberek működjenek, hogy ők tartsák fenn templomaikat. Meg kell győznünk őket, hogy igen, ez a tiétek – és hagyjuk is, hogy az övék legyen. Régen az emberek magukénak érezték templomaikat. Ha valami elromlott az épületben, összefogtak és megcsinálták. Ma senki nem védi meg az egyházat, mert nem építünk sem az emberekre, sem a misszióra. A templomainkra ezért sötét jövő vár, úgy, mint Nyugaton, ahol az épületekből konditermet, éttermet vagy boltot alakítanak ki. Ezért, ahogy Ferenc pápa is mondja: „más típusú egyházat kell építenünk!”

Milyen egyházat? Amikor érik az ember, akkor kell vele foglalkozni. Most annyival nehezebb a helyzet, mint régen, hogy társadalmilag is nagy a probléma. Régen a legfontosabb dolgokat a gyermeknek – még mielőtt iskolába kezdett volna járni – a család tanította meg. A tudást az Atyáról, a teremtés csodáját, eddig a család adta át. Na most ilyen nincs, gyakran család sincs. Nem tudjuk átadni a gyerekeknek hétéves korig az Atyával való tapasztalatot, hogy rácsodálkozzanak a világra, hogy belefeküdjenek a fűbe, hogy lássák a csodát. Hogy van Atyaisten, hogy van teremtés. Serdülőkorban rájön arra, hogy milyen csodás ez a világ, én meg milyen

vagyok. Már hiszek a teremtő Istenben, észreveszem, hogy ehhez képest én milyen hitvány vagyok – és szükségem van Jézus Krisztusra. Azért erre már nyitottak tizenhárom éves kor után az emberek.

Nemcsak szentmisére kell csábítani a fiatalokat, hanem közösségekbe. A missziós egyházmodellt kellene újra gyakorlattá tenni. Ez úgy néz ki, hogy először tanúságot teszünk, majd segítséget nyújtunk, ezután közösségbe vonunk, és legvégül ünneplünk közösen a liturgiában. Az előzetes lépésekkel el kell érniük, hogy magától akarjon a liturgiára jönni, mert ünnepelni akar. Ma ez pont fordítva történik. Azokat a dolgokat, amelyek eddig sikeresek voltak az egyházban, modern módon kell továbbadni. Ilyen például a lovagi nevelés, a hazaszeretet vagy a férfias hozzáállás. Vagy ami hasonló a cserkészethez. Mi kell a fiataloknak? Kaland. Menjenek az erdőbe!

Mit ajánl a Munkásmisszió a fiataloknak? „A Munkásmisszió lehetővé teszi a zene eszközeivel való nevelést is. Ez az *oratórium*. A *surránó* a lovagi értékekre és a természetben élésre épülő katekézis. A *pársuli* az egészséges párkapcsolatra irányuló csoport. A *diakónia* a szegényeken és elesetteken való segítség. A *munkasuli* a szakmunkán keresztül történő lelkipásztori munka. Aki akar, az erre jelentkezik. A gyerek ezeken a dolgokon fejlődik. Ha a legutolsó, legrosszabb gyereket elviszem a szellemi sérültekhez, az ott már nem hadakozik, mert tiszta sor, ott ő az értelmesebb. A legnagyobb csibész is órákon keresztül elfesteget szépen a fogyatékos vagy sérült gyerekek társaságában.”

„A munkasuli a munkán keresztül való folyamatos nevelést jelent. Minél csiszoltabbá teszed az asztalt, te leszel azáltal csiszoltabb, minél jobban össze tudod ragasztani azt a két fát, te tudsz jobban ragaszkodni. Azért kell pontosan mérned, mert akkor pontosan fogsz tudni mérni az életben. Egy munkafolyamatban pontosan látom, hogy melyek azok a pontok, amelyek neki nehezek az életben” – mondja Laci. Iskolákban hirdetik meg csoportjaikat, és aki szeretne, részt vehet rajtuk.

Mennyire sikeres a tevékenységetek? „Úgy képzeld el, hogy túlságosan sokan is jelentkeznek, nincs is annyi hely... és különösen a hagyományosan kommunista városokban! Éhes a lelkük a szépre. Mivel

díszítenek egy kommunista várost? Semmivel. Abban hisznek, hogy dísznek nincsen semmi értelme. Egy fodornak, egy terítőnek nincsen értéke, de egy idő után már semminek nem lesz értéke. Mikor te odamész egy ilyen helyre, leszársz egy zászlót: mostantól itt vannak értékek.

Nemcsak fiatalok, a felnőtt emberek is jönnének. Soha nem tanultak az Istenről, és mikor azt mondod nekik: – Figyelj, nem érdekel, hogy nézel ki, mert azt látom, hogy neked jó a lelked, és egy ötven-hatvan éves férfi ott sír a vállamon. Megkeresztelkednének, ha megengednék, de ez egy külön történet. Én annak idején nagyon sokat kötekedtem azzal, hogy ugye, minden megmagyarázható az evangéliumban: Jézus testét ellopták, az embereket átverték, kicselezték, az egész egy hazugság. De egy valami nem hazugság: azok az emberek, akik ott voltak, azokat kettéfűrészték, megégették, agyonverték, keresztre feszítették, mindent megtettek velük! Mi az, ami olyan nagy hatással van rád harmincévesen, hogy utána még hetvenévesen is hagyod, hogy azért tűzzel-vassal megöljenek? Erre nincs magyarázat.

Ha látsz egy embert megtérni, akkor te újra megtérsz. Én ezért vagyok katekéta. Látom, hogy felnőtt emberek képesek csodákra... arra, hogy megtérjenek. Mikor először bejöttem a katolikus egyházba, akkor egy kis vályogházba hívtak meg, az volt a kápolna, hullott a vakolat, a hitoktató szakadt nadrágban volt, öreg nénikék ott totyogtak előttem, hamis volt a zene, és amikor szidtam az egyházat, akkor a püspök (aki Gyulay Endre volt), mértékletesen és tiszta szívvel válaszolt, düh nélkül. Ez a püspök? Ez a katolikus egyház? Annyira érdekessé tette számomra az egészet, hogy kíváncsi lettem. Látszott, hogy itt nem fontos az, hogy tökéletesen áll-e a gallérom. Nem érdekli az embereket a gallérod, ha a szíved tiszta, és hagyod, hogy működjön a szentlélek.”

Milyen egy modern misszió? „Elsősorban az Isten és az ember kapcsolatát keresi. Jézus ezt már megfogalmazta: ahol ketten, hárman ott vagytok az én nevemben...akkor ott van az egyház. Ez alapvető funkció, e köré majd lehet rakosgatni más dolgokat, de hogyha fordítva csináljuk, akkor nem. Ki kell menni az emberek közé, meg kell őket szólítani, és be kell őket vonni. A munkásmisszió hasonló, mint a piarista vagy a ferences

rend. Szerzeteseik már vannak, de szerzetesrendjük még nincsen. Keresnek még olyan szerzeteseket, papokat, önkénteseket, akik fontosnak tartják az egyház megújulását. Össze kell fogni, és a Szent István-i értékeket megmenteni! Ez nagyon fontos!” – vallja.

A jövőben szeretettel várunk a Hálóban, ahol egy előadás keretében többet is megtudhatunk a munkásmisszió tevékenységéről.

Életképek

A csángómagyarság szolgálatában – beszélgetés Gyöngyössy Lajossal

– *Mit szeretnél magadról elmondani bemutatkozásként?*

– A Tarsoly írásait olvasgatva Sebestyén Ottó gondolataival kezdem a bemutatkozást. „Életünk válaszok sorozata. Válaszaink között nagyok a különbségek: válaszolunk a szomszédnak, a hajléktalannak, társunknak, barátunknak, és válaszolunk az Istennek. Válaszolunk udvariasságból, kötelezettségből, önvédelemből, és válaszolunk szeretetből. Általában akkor válaszolunk őszintén, ha tiszteljük és szeretjük a kérdezőt, ha megbízunk benne.”

Isten, haza, család – ez a három fogalom vezérelt a hálós működésem során. Most már mint „gyakorló” idős nyugdíjas elmondhatom, hogy e három fogalom nélkül csak tévelygés, bolyongás az élet, futó örömet hajszolva vagy kínos élmények elől menekülve. A Hálóban egyaránt megtaláltam az istenszeretetet, a hazaszeretetet és a családszeretetet. Aktív éveim a Hálóban 2005 és 2018 között voltak.

– *Hogy kerültél a Hálóba? Milyen emlékeid vannak róla?*

– Egy esztergomi találkozóra kaptam meghívást a Hálótól úgy, hogy előtte semmiféle kapcsolatom nem volt vele. Ezután szorgalmas látogatója voltam a rendezvényeinek a Ferenciek terén, kisebb feladatokat is szívesen vállaltam. Úgy emlékszem vissza, hogy a vezetőség és a hálós csapat szeretettel fogadott, egy szóval: befogadtak.

Szép emlékeim vannak a partiumi, erdélyi és kárpátaljai Háló-találkozókon való részvételemről. Nem kívánok sorrendet állítani a Szatmárnémetiben, Nagykárolyon, Nagyváradon, Nagyszőlősön és nem utolsósorban a Csíkszeredában megtartott Háló-találkozók között, melyeken részt vettem. Partiumba és Kárpátaljára lehetőség szerint mindig vittem a „nemzet kenyérét” nemzeti színű szalaggal átkötve. Bizony sokunk szemében könny csillogott a kenyér felmutatásakor. Nem felejttem el azt az utat, amit a Kárpátalja Expresszsel tettem meg, és Beregszászon, Nagyszőlősön, Nevetlenfalun, Szatmárnémetin, Nagykárolyon éltem át. Volt olyan hely, ahol vártak a hálósok, de csak integetni tudtunk egymásnak, mégis csodás volt érezni, hogy mennyire összetartozunk. Nagy élményeim közé tartozik a Háló-táborokban való részvételem. Tata, Baja, Vekeri-tó, Erdély és még sorolhatnám a sok szép emléket. A találkozások öröme, az előadások, a beszélgetések, a közös kirándulások örök emlékek maradnak. A budapesti hálós rendezvények, összejövetelek is szép emlékek számomra.

– *Hogyan kerültél kapcsolatba a csángókkal?*

– 2004-ben szívműtéten estem keresztül. Miután gyógyultan kerültem ki a debreceni szívkorházból, valami hátalati tartós dolgot akartam felajánlani Istennek – mert az, hogy megindul-e a szívünk a műtét után vagy sem, nem az operáló orvostól és nem tőlünk függ. Hónapokig

kerestem a lehetőséget, míg véletlenszerűen egy rendezvényen moldvai csángómagyarokba botlottam. A vezetőjük, a lészpedi „tanító bácsi”, miután bemutatkoztunk és beszéltem a gondolataimról, rögtön rávágta: itt a lehetőség, máris lehet egy fogadott keresztgyerelem. A jelölt egy alsó tagozatos fiú, Ferike volt Lészpedről, és mivel még egy kislány, Ankuca is volt abból a községből, aki keresztszülőt szeretett volna kapni, a tanító bácsi rábeszélésére ő is a keresztgyerelem lett.

– ***Hogyan folylt a csángó szolgálatod?***

– Ahogy az idő telt és az események pörögtek, úgy éreztem, tovább kell lépnem – Moldva felé. A saját környezetükben kell megismerni a moldvai csángómagyarokat. Ennek érdekében a keresztszülőknek moldvai buszos társasutakat szerveztem. Egy rendkívül jól sikerült moldvai keresztszülős útról hazafelé arra biztattak a résztvevők, alakítsunk egyesületet. Többfordulós próbálkozás (bürokrácia!) után rövidesen megalakítottuk a Keresztszülők a Moldvai Csángómagyarokért Egyesületet, melynek végül az alelnöke lettem. A kapcsolattartásra és a problémák megoldására klubdelutánokat tartottunk volna alkalmasnak, helyiségünk azonban az első időben nemigen volt. Ekkor kerültem kapcsolatba a Hálóval, amelynek vezetősége felkarolta az ügyet, és helyet adott a rendezvényeinknek az egykori központjukban, a Ferenciek terén. A sátoraljaújhelyi és Vekeri-tónál rendezett Háló-táborba magammal vihettem szponzoráltamat és barátomat, a Frumoasából (Szépvízből) származó csángómagyar papnövendéket. A vele való kapcsolatfelvételem és gyakorlati támogatásom a papi tanulmányai során egy külön történet. Ő már néhány éve plébános a Váci Egyházmegye területén.

Nagy volt az érdeklődés az egyesület iránt, sokan beléptek és lettek segítők. Egy nagy problémába hamarosan belebotlottam. A keresztszülők egy részének fogalma sem volt a keresztszülő lelki feladatairól, és csak azt nézték, hogy a csángómagyaroknak jól meg kell tanulni magyarul, anyagilag támogatni kell őket. Szóval csak a materiális dolgokra gondoltak, nem foglalkoztak a keresztgyerekeik lelki életével, szokásaikkal. Csak azt látták, hogy a gyerekek és családjuk anyagilag

szegénységben él, de azt már nem vették figyelembe, hogy a katolikus vallást mélyen gyakorolják. Emiatt sok konfliktushelyzet is adódott.

Még egy fontos tevékenységem volt csángóügyben. A Budapesten élő moldvai csángómagyaroknak tartottam oktatótársaimmal vasárnaponként magyarórákat. Ezek a tanulók, bár jól beszéltek már magyarul, de az írással, a helyesírással és sokszor a szövegértéssel bizony bajuk volt. A tanításban szerepeltek irodalmi, vallási és napi társadalmi életünk szavai, a szavak értelmezése és természetesen a helyesírásuk. Nagy öröm volt látni szorgalmukat és haladásukat. Az oktatás két évig tartott, amíg a Máltai Szeretetszolgálat helyet adott nekünk.

– ***Milyen eredményeket értél el?***

– Az egyik fő eredmény a Keresztszülő Egyesület, mely ma is működik aktív keresztszülőkkel, akik tartják a kapcsolatot a keresztyerekeikkel. A klubdélutánokat folyamatosan szervezik, és karácsonykor ajándékcsomagot küldenek.

Nagy eredménynek tartom, hogy a Jászvásári (Iasi) Püspökség részéről passzív állományba tett negyedéves papnövendéket felkarolhattam, és így elérte mélyen gyökerező hivatását, hogy pap legyen.

Egy ideig három keresztyerem is volt: egy kislány, Ankuca és két fiú, Ferike és Albi. Ankuca, azóta Anca lett, házas és két fiú édesanyja. Tartjuk interneten a kapcsolatot, a fiainak minden karácsonykor küldök egy kis csomagot, melyben mindig van többek között egy-két magyar nyelvű könyvecske, melyet egyelőre a mama olvas fel. A legnagyobb örömeim a keresztlányom híradásai. Ezek egyikéből tudtam meg, hogy mindkét fia a lézpedi magyar óvodába jár.

Tanulságos Ferike esete. Szegény család gyermeke volt. Amikor Lészpeden jártam, a nagyon kedves szüleivel sok kellemes időt töltöttem. Sajnos az édesapa váratlanul meghalt, és Ferikének 7 általánossal Bákóba kellett menni kőművessegédnek, hogy beteg édesanyját ellássa. Ferike nem tudott magyarul annyira írni, fogalmazni, hogy leveleimre válaszoljon, így kapcsolatunk megszakadt.

Albi egy vasárnapi szentmisén választott ki. Ismeretlenül odajött hozzám, és kezemet fogva vitt az édesanyjához. Ekkor 5 éves volt. Így lett a keresztfiam egészen 8. osztályos koráig. Együtt voltunk a kacsikai (Cacica) búcsúban, fociztunk a réten, több mint 3 hétig laktam náluk, amíg elromlott autómhoz anyagot és szerelőt nem találtunk. A sors fintora folytán, pontosabban a körülmények miatt megszakadt a kapcsolatunk a gimnáziumi tanulmányai megkezdése után. Ekkor már tehetséges kézilabdásként játszott egy bákói csapatban. Talán a román identitású iskola- vagy csapattársai miatt nem válaszolt leveleimre.

Sok csángómagyar ismerősöm, barátom van Moldvában és Magyarországon. Erre büszke vagyok. Elsőként meg kell említenem moldvai csángó pap ismerőseimet. Neveket és helységeket egyházi személyeknél nem írok, mert torokszorító volt tapasztalni, ahogy a magyarelleses püspökségük szorításában vergődtek. Amikor beléptem a plébánia épületébe, és becsukódott az ajtó, szívélyesen leültettek asztalukhoz, olykor még ebéddel is kínálva. Két magyar püspököt és a Pápai Missziós Művek magyarországi igazgatóját vittem, pontosabban kalauzoltam Moldvában. Minden községben, ahol meglátogattuk a plébániát, a plébánosok nagy tisztelettel, barátságosan fogadták őket, és minden esetben átadták a templomot magyar nyelvű szentmise megtartására.

Erdő Péter bíboros úr közreműködésével ebben az időben két moldvai pap is tanulhatott Budapesten. A Keresztszülő Egyesület vallási csoportjának vezetőjeként vettem fel velük a kapcsolatot. Beszélgetéseink mély benyomással voltak rám. Sikerült a Szent Anna templom plébániáján egy csángómagyar szimpóziumot is lebonyolítanunk, melynek szervezője és levezetője voltam. A moldvai csángó témával foglalkozó személyek egy részének kritikája ellenére, melyeket elsősorban a Magyarországon tanuló moldvai papokkal való baráti kapcsolatomban miatt kaptam, nem bántam meg a történeteket.

Mint említettem, sok moldvai csángómagyar emberrel ismerkedtem, barátkoztam meg. Ezek közül kiemelkedik a klézsei Duma András tanító, író és néprajzkutató, a szabófalvi Perka Mihály tanító, (mindkettőnek

saját múzeuma van), a nemrég elhunyt népművész-táncos Vajda (Nelu) János Forrófalváról (Faraoani), a pusztinai Nyisztor Tinka etnográfus, aki Budapesten diplomázott, Nyisztor Ilona népdalénekes és még sorolhatnám. A csoportos utazásoknál lehetőség szerint minden híres személyhez elvittem a résztvevőket, akik megtapasztalhatták, hogy milyen nagy kincs a moldvai magyar kultúra és annak őrzői.

Egy nagyon szívhez szóló eseményt említenék meg. Húsvét hetében a pusztinai templomban Nyisztor Tinka az imacsoportjával furulyakísérettel elénekelte az Aranymiatyánkot. Olyan megható volt, hogy többünk szemében csillogott a könny. Lelki és materiális támogatásaink nem voltak hiábavalók.

A csángómagyar írók, költők, a tudomány egy-egy területén működő hírességek művei, úgy 70-80 kötet található a könyvespolcomon. A moldvai csángómagyarok életét, gondolkodását, tetteit leíró könyvek segítettek ahhoz, hogy a gyökereket megtaláljam. Szinte életvezetést adtak a néhai Lakatos Demeter és Jáki Sándor Teodóz atya, a ma is Moldvában élő Duma István András, a doktorátust szerző Nyisztor Tinka, a Magyarországon élő Iancu Laura költő és író, valamint Demse Márton költő és író csodálatos, sokszor torokszorító művei. Hadd idézzek két moldvai csángómagyar költő egy-egy verséből. Demse Márton üzenete Wass Albertnek egyben biztatás a magyarságnak is a hazaszeretetről:

„Üzenem a csíki havasoknak
A magyarhoni rónaságnak.
Sült galambra ne várjanak,
Az élet járása változó.
Parancsoljanak a szeleknek,
Rendőrerdőnek, köveknek,
Olt feletti fekete felhőknek,
A havasról zúduló vadvíznek,
A bántás nem lehet örökkévaló.”

Duma András pedig népének sajátos lélek országáról, magyarságáról így ír:

„A mi országunk a lelkünk
És a szép magyar nevünk.
A melikkel* megvagyunk
Míg a földön mozogunk
Magyar Emberek vagyunk.”

– **Mit nem sikerült elérned?**

– Kezdjük talán a Hálóval. A Hálót tisztelem és becsülöm. Voltak elképzeléseim például, hogy a Muravidék és az Alpokalja magyarságát is a Háló közösségébe integráljuk. Ugyancsak szerettem volna, ha a Háló a moldvai csángómagyarokkal Moldvában is szoros kapcsolatot létesített volna. Elképzeléseim terméketlen talajra hullottak. Nem maradt számomra más belőle, mint a Muravidéki Magyar Rádió hallgatása a határ menti házamban vagy az interneten Budapesten. Az Alpokalján maradtam alkalmi látogató a magyarul beszélő városokban, községekben, a moldvai csángómagyarokkal pedig maradt a személyes és az egyesületeken keresztüli kapcsolat.

A moldvai csángók ügyében csak kis részben tudtam tudatosítani a keresztszülőség lényegét, mert a téma „átpolitizálódott”, amit itt nem szeretnék részletezni. Úgy is magyarázhatom, hogy a vezetőség eléggé liberális szemléletű volt. Erre többször is reagált a néhai Jáki Sándor Teodóz bencés atya, aki egyszer-egyszer az egyesület létjogosultságát megkérdőjelezte. Ő több mint százszor járt a külhoni magyaroknál Moldvában, és jól látta, milyen veszélybe kerülhet az ügy.

Végül szót kell ejtenem arról, hogy fel kellett adnom az egyesületi vezetői funkciómat és az egyesületet is. Moldvában a csángó téma felkarolására alakult szervezetben sajnos kezdettől fogva a román hatalom embere is benne volt. Egy pénzügyi affér során próbáltuk őt leleplezni. Nem sikerült, én viszont belebuktam a történetekbe úgy, hogy a saját egyesületünk vezetősége sem állt ki mellettem. Ezután már csak idő kérdése volt, mikor nyújtom be a lemondásomat, és mikor hagyom ott az általam alapított egyesületet. Egy vigaszom volt, hogy lemondásom után

* melik (arab): jelentése király, gyakori mellékneve a keleti uralkodóknak.

az akkor még élő Jáki Sándor Teodóz atya vezetése alatt álló Lakatos Demeter Csángómagyar Kulturális Egyesület felvett tagjai közé. Így ma is szolgálhatom a moldvai csángómagyarok ügyét.

Margitfalvy György

Megálló

A három napkeleti bölcs titokzatos története

Nem tudjuk, hányan voltak, bár a hagyomány háromról szól. Gáspár, Menyhért, Boldizsár néven emlegetik őket, de valójában nem tudjuk a nevüket sem. Nem voltak királyok, bár így is hívják őket. Kik voltak ők, és mi az, amit bizonyosan tudunk róluk?

Ezt foglalta össze a Sיעi című lengyel hetilapban a Magyarországon is ismert Grzegorz Górny lengyel publicista, író, filmrendező.

Szent Máté evangéliumában azt olvassuk, hogy röviddel Jézus születése után három, távoli országból érkezett váratlan vendég jelent meg Betlehemben, hogy leróják hódolatukat a zsidók újszülött királya előtt. Az evangélium bölcseknek (mágus) nevezi őket. A görög „magos” szónak akkoriban több jelentése volt: így nevezték a bölcseket, a perzsa papi rend tagjait, a titkos tudományok ismerőit, a varázslókat, mágusokat, csillagászokat és álomfejtőket, de a csalókat és hamis prófétákat is.

Honnan érkeztek? Máté szerint Napkeletről. A görögöknek ez Anatólia vagy Kis-Ázsia, míg az izraelitáknak Mezopotámia, Arábia vagy Perzsia volt.

Ősi keresztény hagyomány szerint Perzsiából érkeztek. A perzsák évszázadokon át közeli kapcsolatban álltak a zsidókkal, valamint vallásukkal és kultúrájukkal.

A zsidó krónikákban „arany betűkkel” írják II. Kürosz perzsa király (uralkodott Kr. e. 559–529.) nevét, aki valós személyként szerepel az ószövetségi Ezdrás könyvében. Ő engedélyezte a zsidók hazatérését (539)

a csaknem fél évszázados babiloni fogságból, sőt hozzájárult a jeruzsálemi templom újjáépítéséhez is.

Nem minden zsidó élt azonban a babiloni fogságból való visszatérés lehetőségével. Sokan önként Babilonban maradtak, ahol nagy vagyonnal vagy magas társadalmi pozícióval rendelkeztek, amiről nem akartak lemondani. Erős közösség volt ez, amely befolyást gyakorolt az egész zsidó vallásra. Perzsiában keletkezett a Talmud is, a zsidó törvénykönyv és bibliaértelmezések tárháza.

Abraham Bloemaert: A bölcsek imádása (1624)

Az izraeliták nemzedékeinek köszönhetően Perzsiában és Mezopotámiában ismerték és tanulmányozták a judaizmust, nemcsak a zsidó diaszpórán belül, hanem a kor tudósai, papjai és prozelitái körében is, akik a helyi lakosságból kerültek ki. Különösen nagy érdeklődést

keltett a perzsák között, akik többségükben a zoroasztrizmus hívei voltak. Zaratusztra követőit, a perzsa papokat is mágusoknak nevezték.

A ravennai Szent Apollinaris Nuovo-bazilika híres VI. századi bizánci mozaikjain a mágusokat hagyományos perzsa papi viseletben, fejükön jellegzetes frígiai sapkával ábrázolják, amely a perzsa, majd makedón hódítást követően egész Ázsiában elterjedt, és idővel az ázsiai származás jelképe lett.

A napkeleti bölcsek hasonló öltözékben láthatók a betlehemi Születés Templomának VI. századi freskóján is.

Az időszámítás kezdetén Babilon és Perzsia híres volt asztrológiai iskoláiról, melyekben a csillagok állása szerint értelmeztek földi eseményeket. Az akkori mágusok az égboltot figyelték, de ismerték a zsidó vallást és a messiási jövendöléseket is. Máté azt írja, hogy a napkeleti bölcsek egy fényes csillag megjelenésére indultak útnak Júdea felé. De mi volt ez a rendkívüli jelenség?

Ma az ezzel foglalkozó tudósok többsége elfogadja Johannes Kepler, az egyik legnagyobb csillagász elméletét, aki elsőként fejtette meg a betlehemi csillag titkát prágai obszervatóriumában 1603. december 17-én. Aznap egy rendkívül fényes jelenségre lett figyelmes az égbolton: a Jupiter és Szaturnusz bolygók együttállására (konjunkció) a Halak csillagképében. Olyan hatást váltott ki, mintha a két bolygó egyetlen nagy új csillag lett volna, amely eltűnt, amikor a két égitest eltávolodott egymástól.

Kepler, aki matematikus is volt, kiszámította, hogy ez a jelenség rendkívül ritkán figyelhető meg. De vannak olyan évek, amikor a Jupiter és a Szaturnusz együttállása a Halak csillagképében háromszor is előfordul, bár ez 794 év alatt csak egyszer történik. Így például Kr. e. 7-ben, amikor május 29-én, október 1-jén és december 5-én is látható volt. Ez tehát közvetlenül Jézus Krisztus születése előtt történt, aki a történészek szerint – a Gergely-naptár téves számítása miatt – nem időszámításunk kezdetén, hanem Kr. e. 6-ban jött a világra.

Kepler rábukkant Isaac Abarbanel (1437–1508) portugál rabbi, tudós, bibliamagyarázó egyik kommentárjára, melyben a szerző azt írta, hogy a Messiás – ősi zsidó hiedelmek szerint – akkor fog megjelenni, amikor a Jupiter és a Szaturnusz találkozik a Halak csillagképében. A prágai csillagász 1606-ban tette közzé felfedezését, bejelentve, hogy megfejtette a betlehemi csillag titkát.

Kepler téziséét igazolták XX. századi felfedezések is: 1902-ben egy egyiptomi papirusztekercsen ókori egyiptomi papok számításait fejtették meg, akik Kr. e. 7-ben rendkívül fényes égi jelenségre lettek figyelmesek. Paul Schnabel német orientalista 1925-ben egy újbabiloni írást fejtett meg egy kis terrakotta táblán, amely szerint Kr. e. 7-ben nagy valószínűséggel háromszor is együtt állt a két legnagyobb bolygó, azt a benyomást keltve, hogy egy új csillag jelent meg az égbolton.

A régi időkben a csillagászok konkrét jelentést tulajdonítottak az égitesteknek. Nem véletlenül adták nekik antik istenek neveit. Jupiter a világ kormányzóinak jelképe volt, Szaturnusz Izrael védelmezője, a Halak csillagkép pedig a világ végét és egy új korszak kezdetét jelentette. Nincs mit csodálkozni azon, hogy azt az égi jelenséget, amely háromszor is feltűnt Kr. e. 7-ben, a mágusok úgy értelmezték, hogy megszületett a zsidók királya, aki megváltoztatja a föld sorsát.

A napkeleti bölcsek azért mentek Jeruzsálembe, és nem Betlehembe, mert úgy vélték, hogy a zsidók újszülött királya a királyi udvarban jön világra. Csak a zsidó írástudók világosították fel őket, hogy a Messiásnak az írárok szerint Betlehemben kell megszületnie. Az egyházatyák számára ez annak az igazságnak az illusztrációja volt, hogy csak a természet megfigyelésének alapján juthatunk el Isten létezésének bizonyosságára, de hogy Őt valóban megtaláljuk, el kell fogadnunk a kinyilatkoztatást.

Hányan voltak a bölcsek? Máté nem közli számukat. Az őskeresztények úgy gondolták, hogy 12-en voltak, mint Izrael 12 törzse. A 2–3. századi római katakombák falfestményei két, négy vagy hat mágust ábrázolnak. Az egyiptomi kopt keresztények körében máig tartja magát a felfogás, hogy legalább 60-an voltak. Origenész ókeresztény egyházatyája volt az első, aki szerint 3-an voltak, mert 3 ajándékot, aranyat, tömjént és mirhát

vittek magukkal. A Szentírás nem említi nevüket. A VI. században keletkezett hagyomány szerint nevük Gáspár, Menyhért és Boldizsár volt. A három név három olyan szóból származik, amely különböző nyelveken: latinul (Caesar), héberül (melech) és görögül (basileus) egyaránt uralkodót jelent. Innen ered az a hiedelem, hogy királyok lettek volna. Történészek ezt a nézetet a 72. zsoltár messiási jövendölésére is visszavezetik.

XVI. Benedek pápa így írt a napkeleti bölcsekről: „Joggal mondhatjuk, hogy a Krisztushoz vezető vallási utat jelképezik, de a tudományét is, amely Istenről töprengve túllép saját magán. Bizonyos értelemben Ábrahám követői, aki Isten hívására útnak indult. Más szempontból pedig Szókratészé, aki a (korabeli) hivatalos vallás által hirdetett igazságnál nagyobb igazságot kereste. Ebben az értelemben az egész emberiséget jelképezik, amely elindul Krisztus felé. Az igazság hírnökei, úttörői, keresői, akik örök időkre szóló jelentést hordoznak.”

T. Kovács Péter

Beszélő

Gondoljuk újra a világunkat

Miért van az, hogy a történelem folyamán emberek – parancsra, vagy megtévesztve, önként – olyan dolgokat tesznek, amelyek szöges ellentétben állnak saját érdekükkel?

Sokan állították a pandémia idején, hogy a világ soha nem lesz olyan, mint korábban volt. Ez persze nem nagy megállapítás, hiszen a világ mindig is változott, és a korok, társadalmak úgy múltak el, ahogy a mondás is állítja: „Kétszer nem léphetünk bele ugyanabba a folyóba.” De mégis igaz lehet az állítás mondanivalójának a magva, hiszen most egy nagyon gyors és radikális változás előtt állhatunk. Különböző titkos és nagy hatalmú társaságokról érkeznek hírek, amelyek furcsa terveket szövögetnek az emberiség jövőjéről, és természetesen mindezt abba a köntösbe csomagolva, hogy mindezt csak a mi érdekünkben teszik, és mi

leszünk ettől majd boldogabbak. Óh, erről már könyvtányi írás van, gondoljunk például Madách: Az ember tragédiájának falanszter jelenetére.

Valóban nagy az elbizonytalanodás. Egy-két emberöltővel ezelőtt az ember ha kitanult egy szakmát, jó eséllyel tudhatta, hogy azzal foglalkozik majd egész életében. Most nem lehetünk biztosak abban, hogy amit most tanulunk, az tíz év múlva még létező lesz-e. Hallunk híreket mindenfelől, amelyek szöges ellentétben állnak egymással. Élesen megtapasztaljuk ezt a szomszédunkban folyó háború kapcsán, amikor a háborús hírek egymásnak teljesen ellentmondóak. De ezt megélhettük a korábbi, nem annyira háborús években is, vagy lehet, hogy már akkor is háború folyt? Egy láthatatlan háború, amely helyzet alapján bizonyos közgazdászok szerint például Magyarország nagyobb ember- és vagyonáldozatot szenvedett el az elmúlt két-három évtizedben, mint a legutóbbi világháborúban. Lehet, hogy valóban háborúban élünk, mert hiszen különben gyarapodnunk kellene, nemde?

Nehéz ezekkel mit kezdenünk, mert a legtöbb ember nem képes letérni a megszokott gondolati és cselekvési pályáról. Pedig lehet, hogy az új világ újfajta gondolkodást kívánna meg tőlünk! És nem csak újfajta gondolkodást, hanem az újragondoláshoz éber, önállóan gondolkodni tudó, bátor, közösséghez tartozó, tudatos, elkötelezett egyéneket. Ahogy ez a Tarsoly címlapján olvasható mottóban is megfogalmazódott: „Sose kételkedjünk abban, hogy gondolkodó, elkötelezett emberek kicsiny csoportjai meg tudják változtatni a világot. Valójában csak ők tudják megváltoztatni.” Csak ők tudják átlátni, vagy legalábbis megérezni a visszasságokat, és ezért náluk van a lehetőség a cselekvésre is! Például a túlzott fogyasztásra buzdító reklámok ellen, a pánikkeltő hírek ellen, ahol már egy néhány fokos levegőlehűlést vagy havazás megjólását ítéletidőnek tudnak tálalni. Ők nem dőlnek be feleslegesen például a megrendezett járványoknak, vagy annak, hogy vajon miért is akkora az infláció, amekkora.

Sokan biztosan nem lesznek, akik a jelenleg is működő társadalmi minta ellen hatékonyan fellépnek. Hiszen több évszázados nevelési

formák, berögzült szokások nagyon erősen határoznak meg bennünket. Sokan még azt is tudni vélik, hogy ezekre tudatosan is szoktattak bennünket, és ennek hatékonyságának a mérésére nagyszerű kísérleti terep volt a világvárvány. Persze egyre több ember él együtt büntudattal, depresszióval, kapcsolatteremtési nehézségekkel, mert olyan élmények, tapasztalatok érnek bennünket, amelyek a tudattalattiban, sőt néha a tudatos énünkre is hatnak, és ahol a már említett bizonytalanságot, de például a szabadságfokaink elvesztését is megéljük, és erre egyre inkább rádöbbenünk. Ez még szembeötlőbb a gyerekek között, hiszen amiket hallunk a figyelemzavarosságról, a depressziókról, az öngyilkosági kísérletek számának növekedéséről, és lehetne még sorolni, tehát ezek a statisztikák már önmagukban felkiáltójelek kellene, hogy legyenek! Egy örvényben érezhetjük magunkat, amelyet a kívülről jövő hatások mellett mi magunk is elősegítünk, hiszen élményeinket a legtöbb ember tudat alatt folyamatosan továbbadja, és érezhetjük, hogy ez a mélybe húz bennünket.

Nem látjuk a pontos kiutat. Van azonban pár biztos pont. A negatív, visszahúzó, elidegenedő hozzáállást pozitívnak kell felváltania! Ahhoz, hogy jobb világot építsünk, szükségünk van arra, hogy önmagunkban higgyünk. És itt a legfontosabb a közösségi lét, hiszen nem véletlen, hogy a világ az elmagányosodás felé tolja az emberek tömegeit. Építsünk ki jó kapcsolatokat embertársainkkal! Emberekkel, akikben megvan a jóakarát, a bátorság, a mértékletesség és az igazságosság erénye. Ha szeretnénk befejezni ezt az áldatlan állapotot, fel kell ébrednünk. Ébernek kell lennünk, ahogy erre magyar népmeséink is folyamatosan buzdítanak bennünket, és amire a Biblia több példabeszéde is felhívja a figyelmünket. Mindenkinek fel kell fedeznie a saját és a közösség erejét ahelyett, hogy a hatalmasokra hallgatna, erőtllenül! A változásokat a legritkább esetben lehet a politikától várni. Mindannyian a részei vagyunk, de a magasabb hivatalokban lévők még inkább foglyai a rendszernek. Ezért nem helyes a „vakon követés”, a teljes szellemi engedelmesség, hanem az a jó, ha kérdéseket teszünk fel. Ha bizony megkérdőjelezzük a hallottakat, és a közösségeinkben megbeszéljük.

Hiba lenne azt gondolni, hogy a világban lévő nyomorúságnak mások az okai. Az út egy új világ felé, minden egyes emberen keresztül vezet. Tehetünk érte és az akaratunkon is múlik, hogy élvezzük vagy nélkülözzük a valódi jót, amelyet itt most hívhatunk akár szellemi szabadságnak is.

Jansen, M. – Szeibert A.

Egy – Köz – Ház

Önkéntesek a Mária Rádióban

A köz érdekében végzett munka – sokat hallhattunk felőle az elmúlt években. Magyarországon középiskolás korától bárki végezheti, ha elhivatottságot érez iránta, és ideje engedi. Szükség is van tevékenységükre, rengeteg olyan nonprofit szervezet van, ahol a munkák legnagyobb részét önkéntesek végzik.

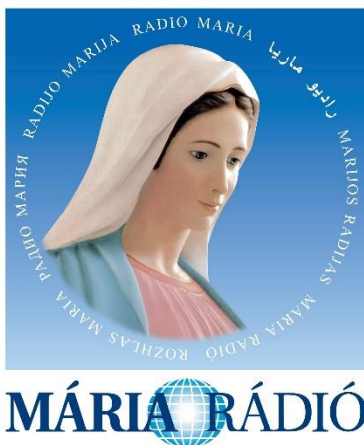
Köztudott, hogy a Mária Rádióban főleg önkéntesek dolgoznak, ezért voltam kíváncsi rájuk. Érdekelt, kinek mi volt a motivációja, s mi marasztalta őket itt.

Erzsébetnek az egyik templomtársa járt a Mária Rádióba önkéntes munkára. Ő is szeretett volna ilyen szolgálatot végezni, így felkereste őket. Nagyon szeret itt lenni. Más önkéntes munkái is vannak, gerinctornát tart idősebbeknek, színházi előadásokat, táborokat szervez.

A honvédségnél és a rendőrségnél dolgozott. Jó érzés, hogy itt lehet. Elsősorban recepciósként, de futárként is dolgozik, s ha szükséges, takarít, bármit megcsinál. Hét éve van itt küldetése. Nagyon sok erőt, energiát merít az itteni munkából.

A rádió közössége nagyon kedves, a hangulat szeretetteljes. Hálás érte, hogy itt lehet, jó érzés itt lenni, egyfajta megbékélés számára. Recepciósként a munkája nagy részét a telefonok fogadása teszi ki. Háromóránként váltják egymást. Nagyon sok telefont kapnak a határon túlról, és innen is. A telefonálók nagyobb része idős, beteg vagy magányos

ember, akik örömmel hallgatják adásukat. Szívesen beszélget velük, sok elismerést, szeretetet kapnak műsoraikért.

Mária négy éve dolgozik itt. A férje halála után tett egy fogadalmat a Szűzanyának, hogy minden nap a dicsőséges rózsafüzér imádkozásával kíséri őt, amíg él. Ez az ima és az évekkel korábban elkezdett és közösen végzett rendszeres szentségimádás egy egészen más, sokkal mélyebb kapcsolatot alakított ki a Szűzanyával és Jézussal. Nagyon megszerette őket, nagyon közel kerültek hozzá. Családtagok lettek.

Mikor egyedül maradt, mert a gyerekei már nagyok, és önálló életet élnek, fogalmazódott meg benne, hogy mindazt a rengeteg kegyelmet, erőt, amit az első másfél évben kapott, valahogy viszonzza. Állandó adósságnak élte meg ezt az állapotot, ami ma is tart.

Akkor Medjugorjéba zarándokolt, hogy személyesen adjon hálát és mondjon köszönetet a Szűzanyának. Az adós mindig adós marad, ha ott jár. Mértéktelenül árad a kegyelem.

Az útja előtt már megfogant benne, hogy önkéntes legyen, és ott próbáljon segíteni, ahol szükség van rá. Amikor a Szűzanya előtt állt, feltette a kérdést, hogyan tovább? Mi legyen vele? A választ nyár vége felé kapta meg, és nem sokkal később jelentkezett a Rádiónál. Szolgálni akart annak, akinek mindent köszönhet.

Az első pár alkalommal észrevette, hogy milyen megváltozott környezetbe került. A világ zaja oda nem ér el. 36 éve nem volt

munkahelyi közösségben, ezért egy kicsit tartott a beilleszkedéstől. Szokatlan volt sok hölgy társaságában szolgálni. Otthon 5 férfi vette körül és más-más természetük volt. Itt egy irányba tartott mindenki.

Az idős emberekkel folytatott telefonbeszélgetések felhívták a figyelmét, mit jelent lenni. Mi a különbség egyedüllét és egyedüllét, magány és magány között. Sokszor meghatódik, hogy milyen őszintén beszélnek magukról, teljesen kitárulkozva. Még most is nehéz azt az őszinteséget feldolgozni, amivel megnyílnak. Kérdései lettek: Ki vagyok én, miért nekem hálásak, mert meghallgatom őket? Mit tudok én adni nekik az időmön kívül? Nagyon sokat lehet az idős emberektől tanulni, hogy éltek át nehéz helyzeteket a Szűzanyába kapaszkodva.

Kómár Katalin

Nekem tetszett

Lackfi János: Jobbfajta kenetek és kenőcsök zsoltára

Rám förmednek, Uram, a kíváncsiak,
hát én meg minek megyek templomba,
ahol az a sok bűnös, béna, vetéledő,
kishibás lélek tobzódik?
Nem tudnék otthon, négy fal között,
embertársaim zavarórepülése nélkül
ugyanígy vagy még jobban
elmerülni a te imádatodban?
Nem lennék jobb hívő,
ha nem akadna bele folyton
a többiekbe tekintetem?
Ha nem gabalyodnának mindig
agytekervényeimbe
sutyorgásukkal, zizegő cukorkájukkal,
rosszalló tekintetükkel,

énekükkel, mely pont annyira hamis,
hogy lereszelje az idegeimet,
hogy szétcsússzon tőle
lelkes zengedezésem,
hogy azt se tudjam,
milyen hangmagasságban járok,
hogy magamat halljam végül falsnak?
Tényleg, minek is járok én ide, hozzád,
amikor jelen vagy lépteimben,
szívdobogásomban, elharapott szavaimban,
hálámban, vérkeringésemben,
minden teremtett pillanatban?
Hát azért, mert néha olyan elveszett vagyok,
és jólesik, ha megtalálnak.
Azért, mert elesettnek érzem magam,
és nincs, aki felsegítsen.
Azért, mert egy csomó szégyent és fájdalmat
cipelek, betolom oda, leborítom az Isten elé,
kiborulok az Isten előtt, és annyival könnyebben
megyek haza, üres a talicska.
Azért, mert tele vagyok sebekkel, és rám fér időnként
egy kis átkötözés, fertőtlenítés, jobbfajta
kenetek és kenőcsök.
Mert szerelmes vagyok, és látni akarom
kedvesemet, az Istent, amint kijön az erkélyre,
és fogadja a szerenádomat.
Mert magányos vagyok,
és egy csomó más
magányos ember jön ide, egyesítjük
a magányainkat, és az megtelik Istennel.
Mert túlon túl okos vagyok, és látnom kell
a helyet, ahol a part szakad, a sok okosság
véget ér, és Isten minden észszerűségre
fittyet hányva feláldozza értünk magát.

Mert a nagy hajtás kitekert belőlem
minden emberit, olyan szavak kellenek,
amelyek mögött nincsen érdek,
amelyek elevenembe vágnak.
Mert hatalmasra hízott egóm
már egészen felfalta az érzéseimet,
a részvéteimet, a békémet, a derűmet,
szétmar a sok meg nem bocsátás,
szívműtétre van szükségem.
Bizony, ha Jézus egymástól független,
magányos kommandósoknak
akart volna bennünket,
akkor vissza sem jön a sivatagból,
ott éli le utolsó három évét,
a Sátánt elhajtja, sutty, a vérbe,
mannát eszik és forrásvizet iszik,
angyaloknak diktálja evangéliumát,
engedelmes vadállatok lesznek eklézsiája.
De nem így tett, bejött a városba,
Uram, irgalmazz, Krisztus, kegyelmezz,
rábökött a kikötőben néhány
faék-egyszerű figurára:
te, te, meg te, ja, és te ott, igen, te is!
Három évig fel-alá hurcolta őket
Galileában, dicsőség mennyben Istennek,
földön embernek, asztalközösségben élt velük,
rájuk bízta mindenét, formálta őket,
ahogy fazekasmester az agyagot.
Feltámadása után gondja volt rájuk,
szent vagy, mindenség Ura, Istene,
melléjük szegődött a kétségbeesésben,
velük maradt, megtörte a kenyeret.
Azóta ballag felénk,
áldott, aki jön az Úr nevében,

megtöri testét, töri magát értünk,
törődik velünk, megtöretik, vére hull.
Alleluja, íme az Isten báránya,
már el is vette a bűneinket,
legalábbis ha odaadtuk,
remélhetőleg nem lopjuk vissza később,
s már nem az a kérdés, minek jöttünk,
hisz tudjuk, mindig is itt voltunk,
igazi magunkban, valós valónkban,
szentek szentjében, világ szívében,
Jézus húsában, most és örökké,
forever old, forever young.

Utánközlés, a szerző engedélyével

Visszanéző

Egy bogozó imája (részlet)

Atyám, magyarok és minden nép Atyja, most hozzád fohászkodom. Elsősorban hálaadásra nyitom ajkam.

Köszönöm Neked ezt a közösséget, amit Hálónak hívunk. Bizonyára rangidős testvéreim nevében is szólhatok, amikor megköszönöm Neked az elmúlt huszonegynéhány esztendő a maga küzdelmeivel és sok-sok örömeivel. Köszönöm, hogy Te formáltad a Hálót ebben az időszakban, és nem előre gyártott válaszok születtek a hogyanokra és a miértekre, hanem a Te lelked vezette a vezetőket és a tagokat egyaránt. Köszönöm az ő nyitottságukat és lélekre figyelésüket. Ezt kérem Tőled a maiakra is, Atyám. Még a hibáikat is megköszönöm Neked Uram, mert volt miből tanulni, és ezek is lassan igazgyöngyökké váltak, akárcsak az a sok verejtékcsepp, amivel építették, bogozgatták az egyre szélesülő Hálót.

Köszönöm, hogy megmutattad nekünk, hogy az áldozathozatal mennyi örömet és szeretetet szül, s hogy szürke napjaink élhető tartalmas életté válnak. Köszönök Neked csecsemõt és aggastyánt, köszönöm Neked a fiatalok lendületét, az öregek bölcsességét, a középkorosztály alkotni tudását és vágyát. Köszönöm Neked a vezetõk józanságát és alázatát, hogy néha a Bölcsék Köréhez folyamodnak tanácsért, amikor azt a helyzet megköveteli.

Köszönöm Neked a nyitottságot és az elfogadást, hogy olyan közösséget teremtettél, ahol nem kell letagadnunk semmit emberségünkõl ahhoz, hogy közösségben lehessünk Veled és egymással. Ahol nem kell egyház-konformmá válnunk ahhoz, hogy egyház lehessünk, hanem éppen ellenkezõleg, mi lehetünk annak aktív formálói. Köszönöm, hogy megmutattad, hogy egymás elfogadása nagyobb érték a vallásosságnál, mert azt a Belõled fakadó hit táplálja.

Utolsóként, de nem utolsósorban köszönöm Neked Atyám a Háló Kárpát-medencei dimenzióját. Köszönöm, hogy a Kárpát-haza számunkra nem térkép többé, hanem élõ, magyar testvérek lélek-lánca, ahol a helységnevek szerető és szerethetõ embertestvérek arcát jelentik, hogy hazánk lehessen a földön, és Illyés Gyula szavaival élve hazánk lehessen a magasban is.

De nem lennék ember, Atyám, ha ezzel most befejezném Hozzád dadogó imám. Kérek, mint ahogy Fiad tanította, hogy kérhetünk, mert Te azt megadod. Hitet kérek, a Te legnagyobb ajándékodat, annak minden gyümölcsével együtt. Hitet, amely célt, mélységet, és tartalmat ad életünknek, közösségünknek. Kérem Tõled az el nem fáradás, a kitartás, a türelem és a megbocsátás kegyelmét akkor, amikor bogozásról van szó. Kérem tõled a tisztán látás és a józanság kegyelmét akkor, amikor döntéseket kell hozni a Hálóban annak hogyan továbbjáról, fejlõdésérõl...

...Adj nekünk életet és életteret, Atyám!

Ámen

Tímár Sándor
Tarsoly, 2013. november (válogatta Kómár Katalin)

Reménységeink

Milyen a Partiumi Ifi?

Közel két éve vagyok szerves tagja és pár hónapja vezetője a Partiumi Ifinek, mely egy elképesztő közösséggé nőtte magát az elmúlt évek során. A mi kis csoportunk nagyjából 20 fiatalból áll össze, akikkel hetente találkozunk, és különféle programok által fejlődni tudunk. Számos előadó látogatott el hozzánk különféle témákkal. Volt nálunk Oros Roland atya, aki a papok mindennapjait mutatta be nekünk, illetve, hogy ő hogyan éli meg ezt. A csapatunk nyitott és érdeklődő volt a témával kapcsolatban, így egy jó hangulatú beszélgetésben volt részünk. A Boldogabb Családokért program keretén belül a Családi Életre Nevelés foglalkozáson vettünk részt, ahol ismét megteremtettünk egy bizalmi hangulatot, és rávezetést kaptunk a céljaink tervezésére és átgondolására.

Ezek mellett számos programban részt veszünk, melyekkel igyekszünk mosolyt csalni az emberek arcára. Ilyen például a 72 óra kompromisszumok nélkül, ami egy önkéntes program, ahova rendszeresen jelentkezünk, és annyit segítünk, amennyit tudunk, és ahol csak tudunk. Részt vettünk az Ökumenikus Ifjúsági Hétvégén is, mely az idén került másodjára megrendezésre.

Előadóinkkal nemcsak a csapat tagjait, mint egyéneket formáljuk, hanem mint csapatot is építjük őket. Ehhez pedig számos játékkal, kikapcsolódó programmal szoktuk meglepni az ifi tagjait. Elég gyakoriak a csapatépítő játékok, társasozások vagy kikapcsoló beszélgetések. Mindezek mellett a lélek felüdítését szolgáló dicsőítések vagy szentségimádások sem maradnak el nálunk. Az Agnus zenekar nagy örömmel segít nekünk egy meghitt környezet megteremtéséhez, hogy kicsit elcsendesüljünk, és imáinkkal az Atyával beszélhessünk.

Ugyanakkor ifink alapja, hogy foglalkozzunk egymással, és hogy merjünk megnyílni egymásnak, illetve, hogy barátságokat alakítsunk ki, amire tökéletes lehetőség az évente szervezésre kerülő csapatépítőnk. Itt

főként a csapat formázására tesszük a hangsúlyt, hogy meglegyen a kellő bizalom és megértés, melyet az év során magunkkal tudunk vinni.

A sok élményhez hozzájárulnak a kirándulások is, melyeken csapatunk a sok erőfeszítés mellett kikapcsolódhat. Rendszeresen részt veszünk az egyházmegyei biciklis zarándoklaton, mely egy igazán nagy kihívás, de mindig megéri, hiszen felejthetetlen emlékekkel jár.

Végső soron azt hiszem, kijelenthetjük, hogy egy nagyon jó közösség a Partiumi Ifi, hiszen a rengeteg program mellett nem hanyagoljuk el sem egymást, sem Atyánkat.

a Partiumi Ifi Vezetősége

Vendégkönyv

A Duna TV 2023. újévi beszélgetése dr. Erdő Péter és dr. Veres András főpásztorokkal (részletek)

Dr. Veres András:

„Azt gondolom, ha egy plébánia jól működik, akkor szinodálisan működik, mert az egy állandó párbeszédet, egy állandó igényfelmérést és egy állandó cselekvést igényel, és ez a szinodalitás, ez az együtt haladás az Isten útján.”

Dr. Erdő Péter:

„A püspök úr említette itt a közösségi életet. Azt hiszem, az egész szinodális folyamatnak ez lehet az igazi célja, vagy ez lehet az a hozadék, ami az egyház életében annyira szükséges. Mert azért valljuk meg, hogy az idők jelei közé tartozik, hogy nagyjából nem hívó, más vallású, plurális világban olyan közösségeknek kell lennünk, akik együttesen is, tehát

nemcsak egyes tagjaik révén tanúságot is teszünk a hitünkről, a reményünkről és a szeretetünkről.

Ez viszont azt kívánja meg, hogy ezek a közösségek egymással szorosabban együttműködjenek, és nemcsak valamiféle liturgikus közösségként, hanem az élet minden területén.

(...)

Tanulhatunk sokat abból is, hogy már itt, az egyházközségeinkben lassan kialakul az, hogy kinek mi a foglalkozása, ki miben tud segíteni a másoknak, tehát egy szélesebb, egy nem csupán a hitéletre vonatkozó összetartás.

Gondviselésszerű, hogy a II. Vatikáni Zsinat után a plébániát és az egyházmegyét mint közösséget tekintette jogi személynek az egyház. Tehát maga az egyház is így határozta meg. Korábban a terület, a javadalom stb. minősült jogi személynek, mostantól kezdve a közösségek. A közösségnek pedig, ha egyszer jogi személy, akkor cselekedni is kell. Ha cselekszik, ki kell alakítania az akaratát, tehát szükségképpen megkíván egyfajta együttműködést, ami egyébként a történelemnek a parancsa.”

Csaroda, református templom (Margitfaly György felvétele)

A lapban megjelent cikkekért szerzőik felelnek, és nem feltétlenül fejezik ki a szerkesztők véleményét.

Impresszum

Kiadja a Háló Egyesület (www.halo.hu)

Főszerkesztő: Széplaki Mária

Szerkesztők: Kómár Katalin, T. Kovács Péter, Margitfalvy György, Szeibert András

Tördelés: Jeney Johanna

Nyomda: Korrekt Nyomdaipari Kft., Budapest